

holdninger til EU-samarbejdet. Det eneste sted, hvor vælgerne kan få en fuldstændig saglig og objektiv information om EU-forfatningen, er i selve forfatningsteksten. Kun ved at læse denne kan vælgerne danne sig deres egen mening uden påvirkning fra den ene eller den anden side. Forslagsstillerne mener derfor, at regeringen bør tage initiativ til, at den forfatning, som befolkningen skal stemme om, husstandsomdeles.

I sine identiske besvarelser af spørgsmål nr. S 5486 og S 5487 (Folketingssamlingen 2003-04) udtalte statsministeren: »Det er vigtigt for regeringen, at der informeres bedst muligt om den ny EU-traktat. Befolkningen skal have et godt, oplyst og solidt grundlag for deres stillingtagen ved en folkeafstemning om forfatningstraktaten. Alle, der måtte ønske det, skal naturligvis have mulighed for at sætte sig ind i teksterne, også uden omkostninger for den enkelte. Jeg vil senere tage initiativ til en drøftelse med Folketingets partier om, hvordan vi sikrer den bedst mulige information op til en dansk folkeafstemning«. Besvarelsen af spørgsmål nr. S 5486 er optrykt som bilag 2 til dette forslag.

4. Afstemningen i Spanien

Foruden Danmark skal følgende lande afholde folkeafstemning om EU's forfatning: Frankrig, Irland, Polen, Portugal, Tjekkiet, Holland, Luxembourg og Storbritannien. Spanien afholdt afstemning den 20. februar 2005.

Ved den spanske afstemning stemte 76,7 pct. for forfatningen, og 17,2 pct. stemte imod. Men kun 42 pct. af de stemmeberettigede deltog i valget. Dette er den laveste valgdeltagelse i Spanien i de tredive år, landet har været demokratisk (DR Nyheder den 20. februar 2005).

Spanierne er kendt som nogle af de mest ivrige tilhængere af EU bl.a. fordi Spanien siden landets optagelse i EF i 1986 har modtaget over 700 mia. kroner i diverse EU-støtteordninger (Information den 21. februar 2005, side 8).

Afstemningsresultatet og den lave valgdeltagelse dækker dog over en helt ensidig jakampagne med offentlige støttemidler til fordel for forfatningen, hvorimod de organisationer og individer, der agiterede for et nej, ikke modtog offentlig støtte og i det hele taget har haft svært ved at komme til orde i valgkampen. Endvidere ligger det klart, at langt hovedparten af de spanske vælgere har haft meget ringe forståelse for, hvad det egentlig var, de stemte om. En meningsmåling foretaget af det statslige sociologiske institut (CIS) i Spanien kort før folkeafstemningen viste, at 90,9 pct. af de adspurgte svarede, at deres kendskab til

traktaten er lavt, meget lavt eller ikkeeksisterende (Kristeligt Dagblad den 18. februar 2005, side 8).

Francisco Aldecoa, som er dekan ved Fakultetet for Statskundskab og Sociologi ved Complutense-universitetet i Madrid, begrundede de spanske vælgers dårlige kendskab til forfatningens indhold med kvaliteten af debatten og valgkampen forud for afstemningen og udtaler: »Seks måneder har ganske enkelt ikke været nok til at få forklaret indholdet af forfatningen til befolkningen og få den debatteret«. Modstanderne af forfatningen »har mere diskuteret konteksten eller lavet en generel kritik af projekt Europa«. Tilhængerne har »mest snakket om fortræffeligheder ved indtrædelsen i Europa« (Kristeligt Dagblad den 18. februar 2005, side 8).

Afsluttende bemærkninger

Spanien var det første land i EU, der stemte om den forfatning, der skal danne rammerne for samarbejdet i Den Europæiske Union i mange år fremover. Valgdeltagelse var meget lav. Langt hovedparten af vælgerne havde ikke et tilstrækkeligt grundlag for at vide, hvad de stemte om – på trods af at de havde haft omkring seks måneder til at sætte sig ind i temaet. Ensidig propagandakampagne fra regeringens side med massiv støtte til tilhængerne og ingen støtte til modstanderne førte til en klar skævvridning af debatten om forfatningen. Resultatet var forudsigeligt. Det blev til et overvældende ja, men kun få vælgere ønskede at gøre brug af deres demokratiske ret til at stemme.

Ved tidligere afstemninger om EU-relaterede emner, hvad enten det har været her eller i udlandet, har der været en tendens til at favorisere EU-tilhængerne. Under alle omstændigheder kan det oplysningsmateriale, der udsendes af parterne i valgkampen ofte virke vildledende, idet det enten agiterer for et ja eller et nej. Statsministeren har tilkendegivet, at befolkningen skal have et godt, oplyst og solidt grundlag for sin stillingtagen forud for en afstemning, og at de, som måtte ønske det, skal have mulighed for at sætte sig ind i teksterne uden omkostninger. Alle disse krav opfyldes bedst ved at husstandsomdele forfatningen.

Dansk Folkeparti ønsker med dette forslag at undgå den situation, man senest har oplevet i Spanien. Det er ikke muligt at sørge for, at modstandere og tilhængere af forfatningen får lige mange midler til deres oplysningskampagner, idet det naturligvis står frit for private at støtte, hvem de vil. Praksis har vist, at tilhængerne modtager en omfattende støtte fra erhvervslivet, både i form af direkte støtte og også i form af positiv omtale i de skrevne medier. I et demokratisk land bør det kunne forventes, at det offentlige forholder sig helt